

Jumalateenistus Nõos P, 05.12.21 kell 11.00, II advent

Lektsioonid: Ho 2:20–22; Lk 21:25–33

Pihikõne: Mt 1:21

Jutlus: 1Pt 1:13–17

Laulud: 2 (1–5); 355B (1–2, 3); 225 (1–4); 5 (1–4)

Seepärast, võotanud oma mõistuse niuded ja olles täiesti kained, lootke armule, mida teile pakutakse Jeesuse Kristuse ilmumises. Nii nagu kuulekad lapsed ärge ka teie kohanega oma kunagise teadmatusaja himudega, vaid saage pühaks kogu oma käitumisega, nii nagu on püha see, kes teid on kutsunud; sest kirjutatud on: „Olge pühad, sest mina olen püha!” Kui te hüüiate Isaks teda, kes mõistab erapooletult kohut igaihe tegude järgi, siis elage kartuses oma majalisepõlv.

Kui eelmisel pühapäeval algas meie jutlusealune kirjakoht sõnadega „ja tehke seda“ – ning tuli eelnevat appi võttes selgitada, mida siis tuleb teha –, siis tänanegi kirjakoht pole palju „parem“: alustatakse sõnaga „seepärast“. Teisisõnu, põhjus, miks võtada oma mõistuse niuded ja, olles täiesti kained, lootke armule, mida meile pakutakse Jeesuse Kristuse ilmumises, selgub eelnevast. Mis seal siis kirjas on? Eks sedagi võib igaüks lugeda, ent võtkem kokku.

Esiteks ütleb apostel Peetrus, et see, kelle poole pöördutakse, teisisõnu kuulja ja lugeja, on uuesti sünnitatud ning selle uuesti sünnitamise põhjus on Jeesuse Kristuse ülestõusmine surnuist.

Teiseks on see uus olukord kaasa toonud lootuse igavesele elule neile, keda Jumal hoiab usus.

Kolmandaks toob sellises olukorras olemine kaasa ebameeldivusi, sest Jumal katsub selle kaudu läbi lootjate usu.

Ja neljandaks on see pääste lootjaile ilmutatud juba nüüd.

On piibliteadlasi, kes arvavad, et „pääste“ all on siin mõeldud risitamise sakramenti, millest kõnealused osa said: suur osa 1Pt 1. peatükist olla tegelikult kõne algkoguduse ristimistlitusel.

Ja nüüd siis see, mis järgneb sõnale „seepärast“. Mida siis apostel sellisel viisil usu ja lootusega rikastatud inimestelt nõuab?

Esmalt tuleb „võtada oma mõistuse niuded“. Väljendit „oma niudeid võtama“ võiks eesti keeles mõista sarnaselt „käiste üles käärimisega“. Ehk siis olla aktiivselt valmis midagi tegema. Seega mõtleb apostel siin seda, et tuleb pea tööle panna, kasutada oma mõtlemisvõimet.

Apostel käsib selleks olla kaine ja näib, et ta mõtleb seda otseselt, tuleb hoiduda alkoholist. Täiesti loogiline: pole ju võimalik segelt mõelda, kui ollakse purjus!

Niisiis, kasutades täiel määral oma mõtlemisvõimet, tuleb lootke armule, mida lootjale pakutakse Jeesuse Kristuse ilmumises.

Hm, jällegi keeruline koht! Kas apostel mõtleb siis seda, et Jeesus Kristus ilmub meile, kes usume ja loodame? Näib tõepoolest nii. Apostel Peetruse enda puhul ei saa selles olla kahtlust, sest talle on Naatsareti Jeesus ilmunud Jumala Pojana – võime sellest lugeda evangeeliumis mitmes kohas.

Aga kas siis Jeesus Kristus ilmub ka n-ö lihtsale kristlasele? Minule ja teile?

Seda tuleb igal juhul eeldada. Sest sakrament on ju iseenesest kohtumine Jumalaga Jeesuse Kristuse läbi. Kui meid ristitakse, siis see juhtub. Kui armulauda vastu võtame, siis juhtub see samuti.

Muidugi võib Kristus meile ilmuda ka teisiti, nagu nt apostel Paulus seda mainib Gl 1:6 (viidates oma kohtumisele Kristusega Damaskuse teel) ja 2Kr 12:1jj (kirjeldades oma paradiisi-elamust), kuid tundub, et kristlastena ei tasu meil sellistele kogemustele lootma jääda: kui Issand meile midagi sellist kingib, siis on suurepärane, kuid kingitusi pole viisakas eeldada. Küllap tahab Jumal, et kasutaksime esmalt täie teadmiseiga neid võimalusi Jeesuse Kristusega kohtuda, mille Kristus ise on seadnud: ristimine ja armulaud.

Edasi manitseb apostel Peetrus Kristuse armule lootjat mitte tagasi minema sinna, kust ollakse tulnud: kunagise teadmatusaja himude juurde. Eeldusel, et kogu kirjakoht viitab ristimistalitusele, tuleb siin meelde küsimus nii täiskasvanud ristitavale kui – lapse puhul – lapse vanemaile ja ristivanemaile: kas ollakse valmis lahti ütlema saatanast ja tema olust ning tööst ning teenima ainult kolmainu Jumalat ja üksnes Tema elama.

Selline seos himude ja saatana tööga on asjakohane seetõttu, et mõeldud on seda, mis viib inimest Jumalast eemale. Seda teevad himud, mille kütkeisse inimene satub (siinkohal polegi tarvis neid himusid nimetama hakata, eks igaüks on nendega kokku puutunud). Himu vallutab inimese mõtlemisvõime ja tema silme ees pole enam Kristuse rist, vaid midagi muud. Ja saatanaga on asi seotud seetõttu, et Piibli järgi on just saatana olend, kes inimesi Jumala juurest eemale püüab juhtida, nt himude kaudu.

Ajal, mil inimene veel Jumalat ei tundnud, arvas ta, et himudele järele anda on hea. Sest, nagu ütleb vanasõna, tahtmine olla taevariik. Jumalat tundma õppides saab inimene aga aru, et mitte oma tahtmisi järgides ei pääse inimene taevariiki, vaid üksnes usu läbi Jeesusesse Kristusesse.

Seejärel kutsub apostel Peetrus meid üles olema pühad. Ja isegi nii pühad nagu see, kes meid on kutsunud. Järelikult nii pühad nagu Jumal ise! Kas on see võimalik?

Saksa piibliteadlane Gottfried Voigt ütleb, et püha on see, kes Jumalale kuulub, mitte see, kes on tema sarnane.

See on oluline mõte! Kui püüame oma elus endast järjest enam pattu välja rookida, siis arvatavasti märkame mõne aja pärast, et meist ei kipu enam midagi järele jääma. Meie füüsiline ja vaimne mina käituvad nii nagu meile ei meeldi ja me püüame neid taltsutada Jumalale meelepärasemaks. Küllap mõnda aega inimese elus peabki niimoodi tegema. Ja arvatavasti just seetõttu ongi kirikuaastas olemas paastuajad.

Kuid Jumal pole tahtnud, et inimene paastuks kogu elu, vaid et ta tunneks ka rõõmu Jumala loodust. Seda on võimalik teha aga just mitte oma jõust Jumala sarnaseks saada püüdes, vaid Jumala omaks saades. Jumala omaks võib aga saada Kristuse Ihuga, maapealse kogudusega liitudes ning püüdes elada Jumala käskude järgi, mida õpetab meile Piibel. Seega, oleme pühad Kristuse koguduse liikmeina!

Ja meie kirjakohta lõpetuseks ütleb apostel Peetrus: „Kui te hüüate Isaks teda, kes mõistab erapooletult kohut igaühe tegude järgi, siis elage kartuses oma majalisepõlv.“ Kuidas seda mõista? Selge on see, et ideaalne kohtumõistja ongi erapooletu. Selge on aga ka see, et ükski inimlik kohtumõistja ei suuda olla erapooletu, seda on ainult Jumal. Seega tasub end usaldada Jumala kohtumõistmise alla, mitte inimliku alla.

Kui prohvet Gaad tuli 2Sm 24 järgi kuningas Taaveti juurde teatama Issanda otsust Taavetit lubamatu rahvaloenduse tõttu karistada ja küsis Taavetilt, kas peaks maale tulema seitsmeaastane nälg või tahaks Taavet kolm kuud oma vaenlaste eest põgeneda või peaks maale tulema kolmeks päevaks katk, siis vastas Taavet 2Sm 24:14: „Mul on väga kitsas käes. Langegem siiski Issanda kätte, sest tema halastus on suur, aga inimeste kätte ma ei tahaks langeda!“ Ja valis kolmest karistusest kolmepäevase katku. Sest Taavet tahtis, et tema üle mõistaks kohut Issand, kes on erapooletu, mitte tema vaenlased, kes on pelgalt erapoolikud inimesed.

Lisaks teadis Taavet ka seda, et Issand on ka halastaja, erinevalt inimestest. Ja just seda õpetab meile ka Jeesus Kristus Meie Isa palves: me võime Jumala poole paluda kui taevase Isa poole.

Niisiis teame me usklikena, et Jumal on erapooletu kohtumõistja ja meie hea Isa. Miks peaksime siis teda veel kartma?

Sest me oleme majalised! Teisisõnu need, kes elavad majas, aga päriselt perekonda ei kuulu. Millisesse perekonda? Maailma perekonda! Me elame kristlastena maailmas teiste inimeste keskel, kuid me kuulume Kristusesse ristituina tegelikult Jumala perekonda, oleme Kristuse kaaspärijad.

Mõnes mõttes oleme nagu kadunud pojad Jeesuse tähendamissõnas Lk 15:11–32, kes on pärast oma häbiväärset minevikku teel oma Isa juurde. Ja sellel teekonnal pole kõik meie teod meie isale meelepärased.

Kuid me oleme siiski Isa lapsed. Ja Isa meid oma lasteks pidada ka siis, kui me ei tee kõike nii nagu tema meilt ootab. Meil on kiusatus elada maailma kommete järgi, kuid kuuluvus Jumala perekonda manitseb meid neist kiusatustest võitu saama. Vahel meil see õnnestub, vahel mitte.

Nõnda ei saa me oma eksimuste pärast teisiti kui Jumalat karta, ehkki Kristuse kaaspärijatena me Teda ju armastame.

Ükskord me jõuame Isa juurde tagasi nagu kadunud pojad ja tütreid. Ja siis tal on õigus meie üle kohut mõista kõigi meie elus tehtud tegude järgi. Tal oleks täielik õigus meid hukka mõista. Kuid

meie üllatuseks unustab ta meie pahateod ja patud ning annab meile andeks. Miks?

Meie Issanda Jeesuse Kristuse pärast! Nagu ütleb apostel Peetrus meie ristimistalituse algul 1Pt 1:3jj: „Kiidetud olgu Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa, kes oma suurest halastusest on meid uuesti sünnitanud elavaks lootuseks Jeesuse Kristuse ülestõusmise läbi surnuist, kadumatu ja rüvetamatu ja närtsimatu pärandi saamiseks, mis on taevas talletatud teile, keda usu kaudu Jumala väes hoitakse päästeks, mis on viimisel ajal valmis ilmuma.“

Täna sel teisel advendil me anname kogu au ja kiituse meie Õnnistegijale Jeesusele Kristusele, kes taevase kuningana tahab meie peale halastada ja kutsuda meid igavesse ellu!

Aamen.